

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Beste lezers;

Ondanks de vervelende coronaperiode voor ons allen, hierbij toch weer een uitgave van 't Tussedurke met meer informatie van en rondom Berchs-Heem.

Eerder heeft Ria Boeijen haar jarenlange functie als redactielid van 't Tussedurke beëindigd. Ria vanuit de redactie hartelijk bedankt voor jouw trouwe bijdrage.

Leo van Oorsouw neemt de opgevallende plaats als lid in en vormt nu samen met Jan v.d. Burgt de redactie van 't Tussedurke.

Ledenaangelegenheden

Ledenmutaties sinds het vorige 't Tussedurke;

- Ontvangen bericht van overleden leden :

Willie Gremmen

Jan van Aalst

Henk Boeijen

Wij wensen de nabestaanden heel veel sterkte toe met de verwerking van dit grote verlies.

- Nieuwe leden: Karin van Lith-Hurkens en Noud van Orsouw
- Opzegging lidmaatschap: mevr. E. Megens-van Rodijnen

Sterke beperkingen door de corona maatregelen;

Door de vanaf maart dit jaar geldende corona maatregelen die voor ons allen van toepassing zijn, is het organiseren van groepsbijeenkomsten ook voor Berchs-Heem bijna onmogelijk. Daarom heeft het bestuur eerder besloten om het houden van de leden- jaarvergadering verder uit te stellen. In het voorjaar van 2021 wordt gezien of met de dan geldende maatregelen de leden- jaarvergadering 2020 tegelijk met de leden- jaarvergadering 2021 kan worden gehouden.

Ook voor het organiseren van lezingen, excursies en filmmiddagen is bijna niet mogelijk door de corona maatregelen.

Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Opgericht: 19 maart 1992

Secretariaat:

Postadres: p/a Hoogkar 18

Postcode: 5351 SV

Plaats: Berghem

Bankrekening: IBAN: NL 38 RABO 010 65 16 817

KvK inschrijving nr.: V 40219728

Website: www.berchs-heem.nl

E-mail: secretariaat.hkv.berchsheem@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/beeldbank.berghem.5>

Beeldbank-berghem: <http://www.beeldbank-berghem.nl/cgi-bin/beeldbank.pl>

BERCHS-HEEM
opgericht 19 maart 1992

Nieuwe Heemkamer aan de Osseweg 49

Foto: Jan van der Burgt

Openingstijden Nieuwe Heemkamer

Onze Nieuwe Heemkamer gelegen aan de Osseweg 49 postcode 5351AB te Berghem is open voor bezoek:

Elke éérste zondag* van de maand van 11.00 tot 13.00 uur

Elke dinsdagmorgen* van 10.00 tot 12.00 uur

Elke woensdagmiddag* van 14.00 tot 16.00 uur

Elke woensdagavond* van 19.30 tot 21.30 uur

Elke vrijdagmorgen* van 10.00 tot 12.00 uur

Op afspraak via het secretariaat

(* m.u.v. de vakantiemaanden juli en augustus)

Kom je met de auto naar de Nieuwe Heemkamer, dan kun je het beste op het parkeerterrein van de Sporthal parkeren en dan te voet bovenstaande route volgen.

't Tusse durke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Foto: Jan van der Burgt

Het 'Frans van der Sloot'-bankje bij het herdenkingsmonument vernieuwd;

Het onderhoud rondom het herdenkingsmonument aan het Adriaan van Hintum plantsoen is een blijvende zorg voor heemkundevereniging Berchs-Heem.

Het eerder door kapper Frans van de Sloot van de Osseweg geschonken bankje was aan vervanging toe.

Het werd door Berchs-Heem weggehaald en in overleg met de familie van der Sloot afgevoerd.

Het nieuwe bankje is gemaakt door de Bergse timmerman Piet van Schaijk, die woont ook aan het Adriaan van Hintum plantsoen (Wilhelminasingel) en geschonken door heemkundevereniging Berchs-Heem. Echt een mooi stukje vakwerk!

En het plantsoen maakte ze meteen 'herfstgereed'.

Alle onkruid werd verwijderd en alles werd geveegd. Na het harde werken waren de Berchs-Heem leden toe aan een heerlijk bakje koffie+cake.

Afscheid van Dora van Ravensteijn als bestuurslid van Berchs-Heem;

In de bestuursvergadering van Heemkundevereniging Berchs-Heem op woensdag 22-07-2020 is afscheid genomen van het bestuurslid Dora van Ravensteijn-Schraven.

Dora is bijna 20 jaar bestuurslid van Berchs-Heem geweest waarbij zij vooral zorg droeg voor de versterking van de inwendige mens bij vergaderingen, lezingen en bijeenkomsten, alsmede de schoonmaak van de Heemkamer.

En Dora was altijd in voor een vrolijke noot en wist van aanpakken, wat ook blijkt uit haar redenen om tot stoppen; Dora heeft meer tijd nodig voor thuis.

Haar afscheid ging gepaard met heel veel dank namens het gehele bestuur, een cadeaubon en een fles van haar lievelingsdrank.

Foto: Leo van Oorsouw

Jan Noordeloos bestuurslid van Berchs-Heem;

In de bestuursvergadering van de Heemkundevereniging Berchs-Heem van 03-09-2020 is Jan Noordeloos unaniem door het bestuur benoemd als bestuurslid van Berchs-Heem, dit als opvolger van Dora van Ravensteijn.

In de komende leden-jaarvergadering zal deze benoeming aan de leden ter bekrachtiging voorgelegd worden, waarbij vanuit de leden een tegenkandidaat kan worden gesteld, aantoonbaar gesteund door minimaal vijf leden.

Jan, die al vele jaren lid is van Berchs-Heem heeft aangegeven er zin in te hebben, en dat is welkom binnen het bestuur van Berchs-Heem.

De komende tijd gaat Jan zich eerst binnen het bestuur oriënteren op zijn specifieke bestuursstaak, waarbij Jan veel succes gewenst wordt.

Oproep aanleveren e-mail adres of gewijzigde gegevens;

Heb je een (nieuw) e-mailadres of zijn je persoonlijke gegevens als lid gewijzigd, maak dat even kenbaar via het reactieformulier op onze website of telefonisch via het secretariaat.

Kopij aanleveren;

Wil jij als lid wat vertellen over jezelf, over je hobby's of over Berchs-Heem, maak dat dan kenbaar aan de redactie zodat we dit op kunnen nemen in het volgende nummer van 't Tusse durke.

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

In deze nieuwe rubriek "Delpher" citeert Berchs-Heem lid Rinie van Grunsven uit de internetkrant Delpher berichten over Berghem.

10 Juni 1891.

25 jarig burgemeesterschap burgervader

Maandag jl. vierde onze gemeente op plechtige wijze het 25 jarig burgemeesterschap van haar hooggeachten burgervader, den heer W. Rongen. Het geheele dorp was in feestgewaad, en alle ingezetenen waren tegenwoordig in de H. Mis van dankzegging, waarmede het feest werd geopend. Daarna geleidde men den jubilaris naar de school, waar de kinderen een paar feestliederen zongen, en toen begon de receptie.

's Namiddags om 3 uur arriveerde de Harmonie van Os, die zich aan de school opstelde met de schoolkinderen, de wethouders, leden van den Raad, het armbestuur, enz., en zoo naar de woning des burgemeesters trok, waar de Harmonie speelde, de kinderen zongen en door den secretaris Coolen, alsmede door den heer Oortman hartelijke woorden werden gesproken, waarna de aanbieding der geschenken plaats had.

Na een tocht door het dorp te hebben gedaan, werd het feest gesloten, dat bij den waardigen jubilaris zoowel als bij zijn gemeentenaren nog lang in aangename herinnering zal blijven.

Uit: Provinciale Noordbrabantsche en 's Bossche courant, d.d. 12-06-1891

Link: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=MMSADB01:000017216:mpeg21:a0005>

Delpher

21-05-1857.

J. v. Houdt, aangesteld als 2de veldwachter.

In de gemeente Berchem, is men onlangs op ernstig en aanhoudend verzoek der ingezetenen moeten overgaan, tot het aanstellen van eenen tweeden veldwachter.

Naauwelijks nu was de nieuw benoemde Jan van Houdt, vroeger onbezoldigd rijks-veldwachter, in dienst getreden of er werden dagelijks door hem diefstallen van en in veldvruchten met vee en anderzins op heeter daad betrapt.

Naar men zegt bedragen de opgemaakte processen-verbaal in 14 dagen tijds reeds meer dan 10.

Vroeger waren de gemaakte plaatselijke verordeningen als doode letters, thans ziet men die even heilig als 'slands wetten eerbiedigen.

Alhoewel het nu bedroevend is dat de politie in Berchem vroeger, bijzonder zwak is geweest daar van Houdt nu reeds meer diefstallen heeft betrapt als de veldwachter B. in zijne 25jarigen dienstdtijd, vermeent men echter de welverdiende hulde aan zoodanigen activen politie-dienaar niet te mogen onthouden.

Uit: "Bredasche courant". Breda, 21-05-1857

Link: <https://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010153393:mpeg21:p003>

Berchs-Heem deelnemer Rabo Clubsupport 2020

Heemkundevereniging Berchs-Heem is nu ruim één jaar gehuisvest in de Nieuwe Heemkamer aan de Osseweg 49 te Berghem.

De dakbedekking van deze huisvesting (voormalige kantine v.v. Berghem Sport) vraagt om groot onderhoud.

Berchs-Heem wil de opbrengst van de Rabobank Clubsupport 2020 hiervoor gebruiken.

Onder dit motto heeft Berchs-Heem van 05 en 25 oktober deelgenomen aan deze actie en met succes.

De totale opbrengst was **€445,80**.

De 87 stemmers op Berchs-Heem, hartelijk bedankt!

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Een nieuw boek over Berghem van historicus en schrijver Lambert van den Heuvel en Bert Akkermans, archiefonderzoek en redactie.

De opzet was om een uitvoerig historisch verhaal te schrijven over de ontginning van gebieden in Berghem naar het huidige cultuurland, welk zo'n duizend jaar geleden nog niet of nauwelijks was aangetast door menselijk ingrijpen.

Het eerste deel van Berghem Dorp dat werd ontgonnen was het Reut. In latere eeuwen zouden andere gedeelten van ons zo dierbare dorp volgen; o.a. Piekenhoef en de Lange Nieuwe Heide, om daarna in de 19e en 20ste eeuw af te sluiten met de geschiedenis van de ontginning van de onvruchtbare heidegebieden, vanaf de Heistraat tot aan Zevenbergen.

Het eerste wat je bij zo'n opzet te doen hebt is het verzamelen van het nodige studiemateriaal; voor mij toen nog 'onbekende oorden'. Al lezende, schrijvende en vooral studerende merkte ik al snel dat het niet bij een uitgebreide weergave kon blijven. Het onderwerp werd enorm veel breder en omvangrijker dan aanvankelijk vermoed.

Er zal onder andere uitvoerig worden stilgestaan bij: het Reut, de Geer, Piekenhoef, de Nieuwe Lange Heide, het Hei-eind, Zevenbergen, het Durendseind, de Nieuwe Heide, het uitgebreide Berghemse bosgebied en niet te vergeten het Berghemse poldergebied, ook wel 'Den Broekkant' genoemd.

Het verhaal ging vanzelfsprekend tegelijkertijd over Berghemnaren, die direct of indirect betrokken waren bij de ontginning en de vorming van het Berghemse landschap.

De strijd in Berghem voor het bestaan was daarbij niet altijd even gemakkelijk. Maatschappelijke en kerkelijke organisaties trachtten daarbij ondersteuning te bieden. Het werd een gevarieerde en boeiende ontdekkingsstocht op zoek naar een tot dan toe nauwelijks bekende Berghemse historie.

Dat zal u lezer zeker interesseren, mede omdat er in Berghem zo veel interessants heeft plaatsgevonden en tot stand is gebracht.

Wen mogen trots zijn op ons dorp!

Veel leesplezier toegewenst.

Het boek verschijnt in een full colour uitgave en is rijk geïllustreerd met veel aantrekkelijke afbeeldingen en kaarten.

De titel van het boek luidt:

Berghem - het ontstaan van een Landschap en de Ontginningen (van ca. 3000 v Chr. tot nu)

Berghem, gelegen in het Maasland, op de grens van het zand en de klei.

Van Bergereind, Durendseind, Oude Hei, Reut, Gement, Heide, Heihoek, Piekenhoef, Hoessenbos en het Poldergebied.

In deze weergave komen allerlei gebeurtenissen aan bod, die in Berghem zijn voorgevallen. Hieronder het verhaal over Piekenhoef. Op dit moment de laatste grote nieuwbouwwijk in Berghem, die de eindfase en afronding nadert.

Gijsbert Dirksz. Pieck van Tienhoven

Omdat hij niet alleen voor de Meierij van 's-Hertogenbosch, maar tevens in Berghem voor de ontginning van Piekenhoef van grote betekenis is geweest, staan we hier stil bij de persoon van Gijsbert Dirksz. Pieck van Tienhoven.

Gijsbert Pieck van Tienhoven, Heer van Vlierden was vanaf 1646 rentmeester van de domeinen in de Meierij van 's-Hertogenbosch. Tevens was hij lid van het Bossche schepencollege en als protestant lid van het Illustere Lieve Vrouwe Broederschap te 's-Hertogenbosch. Hij was in de 17e eeuw in gezelschap van Jan Wolfert van Brederode met andere protestante notabelen naar Brabant gekomen, om in het belang van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden hier op het einde van de 80-jarige oorlog topfuncties te gaan bekleden.

De in Den Bosch vanaf 1628 aangestelde belangrijke protestanten, die veelal uit de noordelijke gewesten kwamen, betaalden voor hun lidmaatschap van het Illustere Lieve Vrouwe Broederschap 50 gulden en zaten met nog enkele katholieke medeleden aan een 'eerste gemeijne en solomnele maeltijt'. Het aantal katholieke leden bedroeg nog 28, maar dat kon in 1629 na de verovering van 's-Hertogenbosch onmogelijk in een keer worden verminderd tot 18. Dit aantal katholieke leden mocht wel lid blijven; in de toekomst zou dit getal van 18 vanzelf bereikt worden. Ondanks de vele meningsverschillen die de nieuwe situatie met zich meebracht was het voortbestaan van de Broederschap van Onze Lieve Vrouw verzekerd. De gereformeerde kerk in de Republiek had er echter wel veel moeite mee dat naast de protestantse leden ook katholieken deel bleven uitmaken van het Illustere Lieve Vrouwe Broederschap. In het museum van de stad Rijsel (Lille) in noordwest Frankrijk is een groot schilderij aanwezig van het gezin Gijsbert Dirksz. Pieck van Tienhoven.

Op het schilderij staan afgebeeld: Gijsbert Pieck van Tienhoven met zijn vrouw Barbara van Dorp en hun drie zonen en vijf van hun zes dochters.

De kinderen zijn: 1. Dirk Adriaan Pieck van Tienhoven; overleed op jonge leeftijd. 2. Anna Christina Pieck; overleed op jonge leeftijd; rechtsboven in het schilderij als engel geschilderd. 3. Johanna Pieck; in 1671 de oudste dochter. 4. Elisabeth Pieck; huwde Otto van Walraven van Quadt van Landskroon. Heer van Meil en Oberwinter. Beide echtelieden zijn in 1690 overleden. Hun dochter Anna Elisabeth Quadt van Landskroon was de enige nakomeling van Gijsbert Dirksz. Pieck van Tienhoven. 5. Cornelia Maria Pieck, eerste huwelijk met Hendrik Pieck van Wolfswaard; tweede huwelijk Willem Pieck, heer van Enspiek. Cornelia Maria leefde nog in 1702; uit haar twee huwelijken zijn geen kinderen geboren.

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Vervolg.

6. Peter Pieck, stierf kinderloos.

7. Barbara Pieck; stierf op jonge leeftijd. 8. Wilhelmina Pieck, in 1663 te 's-Hertogenbosch gedoopt. 9. Hendrik Otto Pieck van Tienhoven; in 1659 toegelaten tot het ridderschap van Nijmegen. Hendrik werd in 1661 met de Drakenburg te Herwijnen beleend. Hij overleed kinderloos.

*Het gezin van Gijsbert Pieck van Tienhoven
Bron: Musée des Beaux Arts, Lille.*

Piekenhoef

Dit was voor die tijd een 'moderne nieuwe' ontginning.

In het jaar 1663 deelde Gijsbert Pieck van Tienhoven aan de Raad van State in Den Haag mee, dat hij in de Berghemse heide zeven bunders grond had ontgonnen en daarop een 'huisinge' had laten bouwen. Enkele jaren later breidde hij dit bezit uit tot 34 bunders land.

In het jaar 1668 werd dit bezit van 34 bunders officieel door de Raad van State bekrachtigd.

Uit gegevens van de Leen- en Tolkamer te 's-Hertogenbosch bleek dat Gijsbert Pieck van Tienhoven in 1663 de jaarlijks te betalen novale tienden voor het bedrag van 515 gulden ten eeuwigden dagen had afgekocht. Wel moest hij jaarlijks nog 10 stuivers recognitiegeld blijven betalen.

In de daarop volgende jaren breidde Pieck van Tienhoven zijn totale landbezit op Piekenhoef uit tot 54 bunders, dus met 20 bunders meer dan opgegeven.

In 1677, een jaar na zijn dood, bleek dat Gijsbert Pieck van Tienhoven over deze meerdere bunders nooit belasting had betaald: hij had dus behoorlijk gefraudeerd.

Bij leven zou hij minstens uit zijn ambt ontslagen zijn geweest. De weduwe van Gijsbert Pieck van Tienhoven werd door de overheid van de Republiek nog jarenlang vervolgd om al de achterstallige lasten tot op de laatste cent te betalen.

Aldus geschiedde.

1990-1991 Boerderij De Piekenhoef aan de Zevenbergseweg.

GSM masten kerktoeren;

Via de website is kenbaar gemaakt dat Berchs-Heem vragen gesteld heeft aan de gemeente Oss over de in uitvoering zijnde werkzaamheden aan de GSM masten op de kerktoeren.

De kerktoeren is een Rijksmonument en Berchs-Heem is waakzaam op het behoud van het monumentale karakter van de toeren.

Op basis de gestelde vragen aan de gemeente is een z.g. omgevingsvergunning aangevraagd en uiteindelijk verleend. Naar aanleiding van de door Berchs-Heem bij de gemeente opgevraagde onderliggende stukken is gebleken dat het een vernieuwing van bestaande GSM masten betrof, waarop Berchs-Heem het ingediende bezwaarschrift ingetrokken heeft.

Vernieuwde website Berchs-Heem;

De website van Berchs-Heem is totaal vernieuwd omdat het beheren van de bestaande problemen gaf.

De data van de eerdere is zoveel mogelijk verwerkt in deze vernieuwde.

De website bestaat nu uit de volgende rubrieken met onderliggende subrubrieken:

- Home, met korte berichten
- Welkom, door de voorzitter
- De vereniging, het begin en heden
- Werkgroepen, elf stuks met elk hun eigen specialiteit
- Activiteiten, geplande en eerder gehouden
- Onze regels, voor leden en bestuur
- Lid worden, voor aanmelding
- Uitgegeven, door of m.m.v. Berchs-Heem
- Meer over, met leuke info, foto's e.d.
- Contact, formulier voor reactie en meldingen.

De vernieuwde website vind je hier: www.berchs-heem.nl

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Bijzondere schenkingen;

In de Nieuwe Heemkamer is sinds enige tijd een prachtige samengestelde ovale vergadertafel met bijbehorende luxe leuningstoelen opgesteld welke tevens dienst doet als centrale koffietafel.

Geertje Rikkerink-van der Burgt heeft hiervoor gezorgd waarvoor zij namens Berchs-Heem heel hartelijk bedankt is.

Geen nieuwjaarsbijeenkomst 2021;

Vanwege de geldende coronamaatregelen is besloten om het nieuwe jaar 2021 niet te beginnen met de gebruikelijke Berchs-Heem nieuwjaarsbijeenkomst.

Boeken te koop;

In de Nieuwe Heemkamer staan in een kast de boeken welke bij Berchs-Heem te koop zijn, waarmee je een mooi en passend kado voor de komende feestdagen kunt hebben. Wil je hierover meer weten, loop dan tijdens de openingstijden even binnen in de Nieuwe Heemkamer of kijk op de website van Berchs-Heem onder: <https://berchs-heem.nl/boeken/>.

Werkgroepen van Berchs-Heem;

Binnen Berchs-Heem zijn de volgende werkgroepen actief:

- Werkgroep redactie 't Vagevenster
Contactpersoon: Gerard Hoeks
- Werkgroep redactie 't Tussedurke
Contactpersoon: Jan van der Burgt
- Werkgroep straatnaamcommissie
Contactpersoon: Bert Akkermans
- Werkgroep beeldbank-foto's
Contactpersoon: Ineke Mulders
- Werkgroep beeldbank-bidprentjes
Contactpersoon: Jan Bon
- Werkgroep beeldbank-objecten
Contactpersoon: Jan van der Burgt
- Werkgroep beeldbank-boeken
Contactpersoon: Ruud van der Ven
- Werkgroep beeldbank-archief
Contactpersoon: Antoon Gremmen
- Werkgroep beeldbank-documenten
Contactpersoon: Leo van Oorsouw
- Werkgroep bijzondere bomen
Contactpersoon: Gerard van de Linden

Tevens is een recent gevormde werkgroep bezig met de opzet van activiteiten voor de schooljeugd.

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Rinie Boeijen, foto: Mathilde Artwork

Met het schitterende verhaal 'Losloate' heeft de oud Berghemenaar (en Berchs-Heemlid) Rinie Boeijen voor de tweede maal de Brabantse Dialectprijs gewonnen.

Losloate

'Wilde oewe mens loate begraaven of loate cre-meere?'

Ons mam verschoot. Ze rilden efkes en keek uurst nor beneeje of doar messchien 't antwoord laag. Dan nor mijn. Vraagend. We han mekaare gieste-re nog gesprooke, ons pap en ikke. Hij waar onge-neeslek ziek en elken dag kon vort de lééste zijn.

We zaaten in de serre en keeke nor d'n hof. Hij zin niks. Proate was toch al nie zonne stèrkste kant, hoewel-ie af en toe mooi uit d'n hoek kon kômme. Ons pap luisterde miejr. Hij waar nie vur niks z'n hiejl leeve kastelein geweest. Unne goeie kastelein prôt nie, die luistert. Nor 't gezwets, 't geziejver, 't gevrèl, 't geaawoer. Hij wis precies wanniejr-ie niks moes zegge: 'Ja jonge, 't valt nie mee', 'Ge kun 't vertelle, gé'. Mar es ze wegginge, gaaf-ie alt dezèlfde bôdschap mee: 'Rèècht nor huis wor jonge en dè'k niks van oe huur.'

Onderweeges nor ons thuis ha'k de woorde ge-zocht die'k 'm nog ha wille zegge. Mar telkes es ik 'r 'n por gevonden ha en ze op 'n rééjke zette, zinne ze mar half wèt-ie vur me betiejkend ha.

'Bende bang um doewd te gôn, pap?'

Toen ik 't vroeg, ha'k 'm nie ôn dôrvе kijke. 'Nee jonge, ik ben nie bang. Ik gô nog liever vandaag es mèèrege.'

Ik weet nie wè'k dan wel ha willen huure, mar di din ziejr. 'Is t'r nog iets dè'k doen kan?' Hij keek nor buite, slikte. 'Zörgt goewd vur ons mam. Miejr nie.'

D'r ontsnapt 'n troan. Hij veegde ze hôstig weg. 'Netuurlek doe'k dè, pap. En eh ... messchien 'n aarige vraag: Wè zudde 't liefste wille: begraaven of cremeere?'

Hij laachde: 'Doet mar allebèèj. Ge kunt nooit weete.' Dan ernstig: 'Och jonge, kekte gullie mar. Ik ben d'r dan toch nie mer.'

Ons afscheid waar anders es anders. Messchien moet ik zegge: mijn afscheid. Ons pap ha me wir dezèlfde bôdschap meegegeeve: 'Rèècht nor huis wor jonge en dè'k niks van oe huur.' Mar toen ik ôn de honderèntwintig kilomeeter nor huis begon, leek 't nèt of dè'k mi unne stiek ôn 'm vaastzaat. Hoe wijer ik wegrakte, hoe miejr dieje stiek trok. Emmôl thuis kwaam ik hôst nie mer vurruit. Ik pre-beerde unne krant te leeze, tillevisie te kijke, eete lusten ik nie. Dieje stiek bleef mar trekke. Totdè ons mam soaves bèlde en zin dè ons pap doewd waar. Toen liejt-ie los en vloog ik trug.

Hij laag opgebaard in de slopkaamer. Ik kwaam nie wijer es halverweege d'n trap. Doar moes ik gôn zitte, want leek bekant te stikke. Es of dieje stiek toen-ie losliejt um munnen nèk was geslaage. Ons pap heb ik nie mer gezien.

'n Enkelde weeke lôtter wandelden ik dur 't dôrp waar ik wônden en kwaam langs 't kerkhof. Ik ha d'r niks te zuujke, mar toch trok 'r iets. Messchien kwaam dè wel umdè we ons pap han loate cre-meere. 't Waar 'n mooi kerkhof. Gen rééje stiejn, mar pèdjес mi rontelum buujm en doartusse de graave. M'n oewg viel op enne stiejn: 'Hier rust Wim'. Ik kreeg kiepevèl. Zoewe hietten ons pap ok. Ik liejp 'r nor toe en ging 'r bé zitte. Dizze Wim ha al lang gen bezoek mer gehaad.

't Tussedurke

Periodiek informatieblad voor leden van Heemkundevereniging Berchs-Heem Berghem

Jaargang 20 • nummer 2-2020 • december 2020

Vervolg;

D'r ston allemôl bocht, de plante waare kepot èn de kiezelstentjes gruujn.

Ik begon d'n bocht uit te trekken èn meepessant mi ons pap te proate. Ik vertelde dè'k 'm gruuwelek mis-ten, dè'k m'n èège schamde gen bidprentje te hebbe geschreeve èn gennen toespraak te hebbe gehaawe. 'Ik kon 't nie, pap. Ik waar teveul mi m'n èège verdriet bezig. Mar ik zörg wel goewd vur ons mam.'

Nô 'n uur ging ik op huis ôn. Ik vuulde m'n èègen op-gelucht.

'n Por weeken doarnoa ging ik wir. Ik ha twieje plante meegebrocht èn unne zak kiezelstentjes. Terwijl ik mi ons pap prôtte, begon 't graf van diejen andere Wim hellemôl op te knappe.

In de môngde die volgde, bleef ik nor 't graf gôn. Mar hoe dukker dè'k ging, hoe miejr ik ok begon te droewmen over ons pap. Èn in die droewme kon ik steeds moeilijker bé 'm kômme. 't Leek wel of ik wir opnééjt ôn dieje stiek vaastzaat. Èn elke ker ès ik 'm riejp, zwaaiden-ie, drèèjde z'n èègen um èn ging. Worrum wôt-ie nou weg?

Toen ik op unne zondagmiddeg wir bé 't graf zaat, hörden ik inens 'n stem: 'O, bende gé dè.' Ik verschoot. D'r ston 'n klèèn, aaw vrouwke mi 'ne rollator.

'Ik heb al over aaw gehuurd. Ge haawt 't graf van munne mens bé. Dè's mooi van oe, mar worrum? Hedde gé munne mens gekend?'

Ik din mi horten èn stoewte m'n verhaal. 't Vrouwke luisterde èn vertelde dè ze 'n joar geleeje durren heup ha gebrooken èn al diejen tijd nie van huis ha gekunne.

'Ik mis menne Wim ok, mar ik heb 'm loate gôn. Nor d'n heemel, waar-ie thuishört. Dè zudde gé ok moeten doen. Zonne ziel moet rust veine èn gé blijft 'm mar vasthaawe. Dörrum ploagt-ie oe in oew droewme. Ès ge ècht um iemes gift, moete 'm ok los kunne loate. Zuukt 'n mooi memènt uit èn lôt 'm gôn. Hij zit al lang van binne, doar göt-ie noit mer uit.'

't Waar unne prachtige nômiddeg. De zon lin 'n kop-perklurrijg licht over de grafstiejn èn de vuggelkes floote dè't 'n aarighèd waar. Ik ha d'r munnen tijd over gedôn, mar hij waar kloar: d'n toespraak die ik eigelek ha willen haawe. Ik laas 'm veur èn liejt ons pap los.

'Rèecht nor d'n heemel wor pap èn dè'k niks van oe huur.'

Riny Boeijen

